

d'Oultremont
COLLEGE

Dyscalculieprotocol

Versie januari 2022

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Doelgroep	3
Missie	3
<u>1. Wat is dyscalculie?</u>	3
<u>1.1</u> Signalering en doorverwijzing.....	4
2. Ondersteunende maatregelen	4
2.1 Voor leerlingen die nog geen (school)examens maken geldt:.....	4
2.2 Examens (SE (PTA) en CE)	5
3. Ouders en school	5
Bijlage 1 Afspraken voor docenten	6

Inleiding

Het d'Oultremont College in Drunen is een school voor vmbo-t, havo en vwo. Dit dyscalculie-protocol, dat is opgesteld aan de hand van het 'Protocol Ernstige Reken-Wiskunde problemen en Dyscalculie VO', bevat afspraken m.b.t. leerlingen met dyscalculie en is onderdeel van het schoolondersteuningsplan.

Doelgroep

De beschreven ondersteuning en compenserende en dispenserende maatregelen zijn van toepassing voor leerlingen met een officiële dyscalculieverklaring en gelden voor de vakken met rekenwerk. Een officiële dyscalculieverklaring moet afgegeven zijn door een GZ-psycholoog of een orthopedagoog-generalist (beiden BIG-geregistreerd).

Missie

Onze missie is om alle leerlingen onderwijs te bieden, passend bij hun mogelijkheden en talenten, zodat zij gemotiveerd blijven. Dit geldt dus ook voor leerlingen met dyscalculie. Het d'Oultremont College realiseert deze missie door:

- De warme overdracht met het basisonderwijs;
- Naar aanleiding van de Cito 0 en 1 toets in de brugklas, worden bijzonderheden nader bekeken;
- Te werken met signalering door mentoren en docenten;
- Het bieden van begeleiding en ondersteuning door mentoren en docenten passend bij de problematieken die leerlingen met dyscalculie hebben;
- Compenserende en dispenserende faciliteiten te bieden passend bij de adviezen in een dyscalculieverklaring.

1. Wat is dyscalculie?

'We spreken van dyscalculie als ernstige rekenproblemen, ondanks langdurige deskundige begeleiding en zorgvuldige afstemming, hardnekkig blijven en onveranderd blijven bestaan.'
(Uit: Protocol Ernstige Reken Wiskunde- problemen en Dyscalculie VO, 2012, p. 19)

Leerlingen met dyscalculie ervaren problemen bij:

- Het onderscheiden, herkennen van en betekenis verlenen aan getallen;
- De sterkte en/of organisatie van het geheugen, zowel werkgeheugen als langetermijngeheugen;

Deze problemen vertalen zich voornamelijk in hardnekkige problemen bij het vlot en accuraat kunnen oproepen en toepassen van reken- en wiskundige kennis. Een leerling met dyscalculie blijft vaak gebruik maken van simpele procedures, maakt veel fouten in een stapsgewijze aanpak, heeft problemen met de volgorde van de te nemen stappen bij een bepaalde strategie, kan nauwelijks associaties maken met eerder opgedane kennis, heeft problemen met het plaatsen van getallen en maakt veelvuldig omkeringen van getallen.

Hun tempo is vaak trager, ze hebben een minder goed werkend kortetermijngeheugen, een minder efficiënt gestructureerd langetermijngeheugen en hebben moeite met het controleren en reflecteren op eigen werk.

Deze leerlingen hebben ook meer kans op het ontwikkelen van emotionele problemen, zoals het hebben van weinig zelfvertrouwen, een negatief zelfbeeld of faalangst.

Een leerling heeft dyscalculie als er een erkend orthopedagogisch rapport ligt. Dit rapport blijft de gehele schoolcarrière van kracht.

Aan het begin van het schooljaar, worden alle namen van leerlingen met dyscalculie aan docenten bekend gemaakt.

1.1 Signalering en doorverwijzing

Signalering met betrekking tot reken- en wiskunde problemen vindt plaats:

- Op basis van informatie van het basisonderwijs;
- Door observatie tijdens de lessen;
- Door afname van signaleringstoetsen in de brugklas.

Wanneer uit informatie vanuit het basisonderwijs of vanuit de aanmelding van ouders blijkt dat er signalen zijn van ernstige reken- en wiskunde problemen, gaat het ondersteuningsteam van de school na wat die problemen precies inhouden, hoe lang ze al bestaan, hoe ernstig ze zijn, welke hulp de leerling al heeft gehad en welke resultaten deze hulp had. Onze docenten zijn in staat om tijdens de lessen ernstige reken- en wiskunde problemen te herkennen. Als een docent deze vermoedens heeft, wordt dit met de mentor besproken. De mentor zal bij andere docenten nagaan of zij eenzelfde beeld herkennen. Is dit het geval, dan zal de mentor deze signalen melden bij het ondersteuningsteam. Het ondersteuningsteam onderneemt verdere actie. De docent biedt passende ondersteuning in de periode dat er gekeken wordt naar de hulpvraag van de leerling.

Wanneer reken- en wiskunde problemen gesignaleerd zijn, weten de docenten en het ondersteuningsteam dat er iets aan de hand is. Het levert een hulpvraag op waarmee het ondersteuningsteam verdere stappen kan ondernemen. Een diagnose kan echter niet gesteld worden. Het ondersteuningsteam verzamelt zoveel mogelijk informatie om de hulpvraag te kunnen beantwoorden. Indien verder onderzoek nodig is, zal dit door het ondersteuningsteam met ouders besproken worden. Het ondersteuningsteam zal ouders adviseren met welke externe onderzoekspraktijk zij goede ervaring hebben.

2. Ondersteunende maatregelen

Voor vakdocenten van het d'Oultremont College zijn speciale schooladviezen opgesteld (zie bijlage 1). Bijna alle leerlingen met dyscalculie hebben naast de eerder beschreven ondersteuning, vaak ook specifieke ondersteuning nodig, toegesneden op hun individuele problematiek. Op basis van het onderzoeksrapport en een gesprek met ouders en leerling, bepaalt het ondersteuningsteam voor welke compenserende faciliteiten en dispensaties een leerling met dyscalculie in aanmerking komt. De leerling krijgt een faciliteitenkaart, waarop vermeld staat voor welke vakken de afgesproken regeling van toepassing is. De leerling dient deze faciliteitenkaart altijd bij zich te hebben en bij toetsen zichtbaar op tafel te leggen, zodat voor de surveillant duidelijk is van welke faciliteiten gebruik gemaakt mag worden.

2.1 Voor leerlingen die nog geen (school)examens maken geldt:

Compenserende en dispenserende maatregelen:

- Tijdverlenging: recht op 25% (10 minuten bij een toets van 40 minuten) extra tijd t.o.v. leerlingen zonder dyscalculie. Reguliere toetsen nemen 40 minuten in beslag. De extra tijd moet tijdens de *reguliere lestijd* en in het leslokaal aangeboden worden. Toetsen tijdens proefwerkweken mogen in een apart lokaal gemaakt worden. Hierdoor kunnen de toetsen dus 50 minuten duren.
- Ondersteuning: de leerling met dyscalculie mag een bureaurekenmachine gebruiken. Bij de rekentoets is de bureaurekenmachine toegestaan bij de daarvoor aangewezen opgaven.
- Screening: Vanaf leerjaar 1 wordt er tijdens de wiskundelessen aandacht besteed aan het rekenniveau van leerlingen. De leerlingen werken in het 1e leerjaar naar niveau 1F en vanaf het 2e leerjaar naar niveau 2F. Op het eind van 4 mavo is 2F het eindniveau. Op het eind van 5 havo en 6 vwo is 3F het eindniveau.

- Afname schoolexamen rekenen: De leerlingen van leerjaar 4 vmbo-t en 4 en 5 havo zonder wiskunde zijn verplicht deel te nemen aan een schoolexamen rekenen. Zij ontvangen een apart certificaat bij hun diploma.

2.2 Examens (SE (PTA) en CE)

Compenserende en dispenserende maatregelen:

- Tijdverlenging: De maximale verlenging is 30 minuten, dit is conform het Examenbesluit SE (PTA) en CE.
- Beoordeling schriftelijk werk: De afspraken zoals beschreven in het Examenbesluit SE (PTA) en CE.
- Ondersteuning: De ondersteuning zoals beschreven in het Examenbesluit SE (PTA) en CE.
- Vrijstelling: Er mogen in principe geen ontheffingen of vrijstellingen gegeven worden.

Alle aanpassingen, inclusief tijdverlenging, moeten gemeld worden bij de inspectie!!!

3. Ouders en school

Ouders worden actief betrokken bij de begeleiding van hun zoon/dochter met dyscalculie. School en ouders gaan regelmatig met elkaar in gesprek en informeren elkaar over hun ervaringen met de leerling, zijn/haar achtergronden, sociaal-emotionele ontwikkeling, schoolontwikkeling en keuzes in de te bieden ondersteuning. We geven duidelijk aan wat de leerling en de ouder(s)/verzorger(s) van school mogen verwachten. Tijdens open dagen en op de website is het dyscalculieprotocol terug te vinden.

Bijlage 1 Afspraken voor docenten

Algemeen

- Laat merken dat je weet wat dyscalculie is, toon begrip en werk aan het opbouwen van een vertrouwensband;
- Maak aan klasgenoten duidelijk het gebruik van faciliteiten noodzakelijk is voor leerlingen met dyscalculie;
- Heb positieve verwachtingen; benadruk waar de leerling goed in is en stel reële eisen aan het werk en werkhouding;
- Zorg voor succeservaringen en bespreek waar het succes aan te danken is;
- Geef positieve feedback, zodat de leerling gemotiveerd blijft.

Didactisch

- Zorg voor een les met een duidelijke introductie en benoem duidelijk de lesstof;
- Bespreek de taakaanpak voor de verwerking van de lesstof;
- Focus op strategisch denken en handelen tijdens plannen, uitvoeren en reflecteren;
- Biedt tijdens de les differentiatie;
- Biedt betekenisvolle contexten aan, zodat het rekenen betekenis krijgt;
- Geef het huiswerk bijtijds op, zodat leerlingen de tijd hebben om dit te noteren;
- Bespreek het huiswerk en de aanpak bij het maken van het huiswerk;
- Stel duidelijke vragen en geef leerlingen de tijd om over het antwoord na te denken;
- Biedt extra oefening en herhaling aan;
- Laat leerlingen met dyscalculie samenwerken met een rustig maatje die ondersteuning kan bieden bij bepaalde reken- en/of wiskundige problemen;
- Bied hulpmiddelen aan zoals een rekenmachine en oplossingskaarten.

Toetsing

- Geef extra tijd (25%) van de normaal gestelde tijd;
- Bied toetsen duidelijk en goed leesbaar aan (let bij het aanbieden van vergrootte kopieën op dat de tekst/cijfers goed en duidelijk leesbaar zijn);
- We gebruiken lettertype Arial 12 met een verbreding van minimaal 0,3;
- Bespreek toetsen na.